

EDINOST

Izjava — izvzen
Františka Asiškega
niti. — Nefar
izdajatelj in odg
Edinosti. — Tisk uskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 6.—, pol
leta L 32.— in celo leto L 60.—. — Telefon uredništva in uprave šte. 11-57.

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v
širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 stot.
osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov
mm po L 2.—. — Mali oglasi po 20 stot. beseda, najmanj pa L 2.—. — Oglasi,
naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv.
Františka Asiškega šte. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Italijanska politika v „Juljski Benečiji“

Bela vrana v italijanskem časopisu.
(Konec.)

Vedno se bom spominjal izbruha jeze, povzročene v vrstah slovenskega učiteljstva od prireditelja besedila knjig za elementarne razrede, sestavljena od nekega tržaškega profesorja, ki ni — da mi morda dober italijanski pisatelj — nikakor pokazal da bi bil to tudi v slovenskem jeziku. Kajti, oporekalo se mu je — da molčim v ostalem — da ne pozna niti najenostavnejših pravil sklanjatve samostalnikov, ki jih je krivo porabil. Ali ni bilo možno preprečiti takega nevpisja? Tem, da bi se težka in koščljiva naloga poverila zainteresiranim učiteljem, ki bi jo bili gotovo znali sešiti, zadostiti velike količine moraliteta in duševnim potrebam svoje mladine?

Zadnja številka „Učiteljskega lista“ prinaša imena štiridesetih hrvaških krajev, kjer obstoje samo italijanske šole. To dejstvo je toliko izredno važnost, prekoračilo vsako mejo in nas pretresa v notranjosti ob dvoma, da li niso s tem v zvezi drzne aretacije in internacije številnih učiteljev iz onih krajev? Ali se znanje v Italiji, komu je poverjena sedaj uprava okupiranega ozemlja? Ali razumejo pomembnost obtožbe proti nam naperjene obdolžitve: atentata na kulturo?

Neredi in pogreški, pojavljajoči se na polju šolstva, se razširjajo istotako na juristično-upravno polje.

Stvar je enostavna: kateri jezik se mora rabiti v občinskih uradih slovenske narodnosti. Lokalne oblasti — ali informirane ali ne na primeren način — so odločile kar svojevolično, da vsi spisi, ki imajo priti na komisarijate ali na gubernatorat, morajo biti brez izjeme sestavljeni v italijanskem jeziku. Če tudi puščamo na strani kritike o... izborni sebični odločitvi tistih odličnih funkcionarjev, ki dokazujejo, da jim je malo do spoštovanja tistega, kar je idealna dedščina posameznika, ali vse družbe: vendar pa je dovoljeno vprašanje: kak vseh so imeli od tistega krivičnega ukaza, razum tega, da so se bolj zadel ob občutljivost ljudstva?

Izvajamo si na niti logike: če se v splošnem nahajajo v zalogi že tisti tajniki, četudi opremljeni s skromno kulturo, ko morajo sestavljati prošnje in druge spise v italijanskem jeziku: kaj pa naj stori ubogi kolik, ki se ti sicer, če go slišiš govoriti, zdi poliglot (poznalec več jezikov), ki pa ne pozna tujih pisav? Ali je nadalje znano v Italiji, da karabinjerji in železniški uslužbenci (da navedem izglede) radi mečejo nenavedljiva žaljenja proti mirnim državljanom, ki ne zakrivljajo nič drugega, nego da na železniških postajah v svojem jeziku zahtevajo vozni listek?!

Ali je znano v Italiji, da so se vršile tu aretacije in internacije oseb, popolnoma nenevarnih v vsakem pogledu?!

Da se je stanje še poostroilo, k temu je brezdvomno pripomoglo tudi nesorazmerno trajanje jadranskih pogajanj — vedno v suspenziji, in Bog ve še koliko časa!

Neposredne posledice neugodnega gospodarskega položaja se uveljavljajo predvsem v Trstu, kjer trgovinski promet v pristanišču prebija sušno krizo, nalaga očito trde preizkušnje tisočim delavcem, med katerimi se porajajo ideje, pojavljajo se tudi že v bolj vplivnih razredih, da je sreča tega mesta že zašlo dnevno, ako se kraljevito italijansko ne odloči, da tem primorskim krajem podeli popolno avtonomijo!

Jaz zbiram le sodbje, ki jim v hipu ne bi mogel oceniti prave pomembnosti v zvezi z domačimi finančnimi vprašanji in z bodočimi odnosi do obmejnih vzhodnih narodov. To je odvisno od odločbe od zgoraj, ki edine morejo preprečiti katastrofo. Ménejava ure, polne dogodkov, kakor da so stoletja; minevajo med izbruhom vedno večjega nasilja rafirane človeške krivičnosti. Dobro pravi znanstvenik-filozof: „Naše življenje je kot kaka slika Rembrandta: bolj je bogata na senci nego na luči.“ Ali, če ima narav človeka kak zmisel in kako

veljavo: le v zmagi krščanskega usmiljenja nad naravnim negonom k odbijanju večrajšnjega sovražnika, je gotovost trituma nove človečnosti nad starim svetom, potopivšem se v krvi.

Tako svari in poučuje „Il Cittadino di Brescia“ — Bela vrana...!

Po dovršenem dejstvu

(Dopis.)

V vsakem učitelju se je moral vzbuditi čut bridkega razočaranja, ko je doznal sklep Delovne zbornice; v vsakem, pravim. Ne le pri vseh tistih, ki so skrajno delovali v prid pristopu, ampak tudi v manjšini, ki je bila vselej proti včlanjenju pri zbornici. Kajti nastop vodstva Zbornice je v resnici infamen. Naj zna obstojnost! Delovna zbornica nas je že sprejela — vpisala ter je že naložila plačilo pristopnine! Kdo bi bil na to še dvomil? Pa glej! Kar nenadoma je sporočil „Lavoratore“ v znamenem polemичnem članku proti liberalnim listom, da se „priglas slovenskih učiteljev za pristop v Delovno zbornico ni vzel niti na znanje.“ Kako naj bi kvalificirali tako postopanje?

Ze pred „pristopom“ sam bil jaz dovedno in vsepovsod proti uresničenju želje večine v naših društvih. Danes sem tembolj. Vprašanje pristopa v „Zbornico“ ni le interno učiteljsko vprašanje, marveč je zadeva, ki interesira ves naš narod, zlasti še z ozirom na naše izjemne razmere. Ze tedaj sem nameraval o tem objaviti svoje misli v „Edinosti“, a čez kolegijskosti so me zadrževali. Sedaj, ko je vprašanje pristopa končno rešeno, smem izpregovoriti o tem.

Kako so se mnogi pehali za pristop! Čudim se, kako so z neverjetno naivnostjo verovali onemu paragrafu Zborničnih pravil, da sme pristopiti k Zbornici vsakdo brez ozira na njegovo versko, narodno in politično prepričanje. Kako so se naši najboljši kolegi trudili, da bi dokazali učitelstvu, da vstop v Zbornico ne slihi nikogar, da bi se iznebili svojemu narodnemu in političnemu mišljenju in da bi postal socijalist ali komunist. Kratkovidnost! Mislili so, da je paragraf zapisan za to, da se spoznajo pravila in življenje Zbornice; niso pa vedeli, da znameniti paragraf pomenja čisto priproste limance za kaline. Ubogi kalini! Ni ti dovolji! Ne le naši najboljši so delovali za pristop, marveč so nas za pristop vneli oni naši tovarši, ki so se že davno člani in važni čimtelji v socijalistični stranki. Pomikujemo te tovarše, ki so se tako hudo, tako bridko varali. Zakaj so se varali? Ker so verjeli paragrafu, ker so imeli prejemljivo obziranje. Ko bi bili pri študirali socijalistično gibanje na Francoskem, v Belgiji, na Nemškem in drugod, bi bili vedeli, da je za vstop v Zbornico predpogoj, ki pa ni zapisan v nobenem paragrafu. Ta predpogoj je: biti komunist, potem te sprejemo! Mi pa smo verjeli paragrafu! Zato naše veliko razočaranje. Zato se prav nič ne čudim, če nas „Piccolo“, govoreč o tej naši zadevi, kronizira in smeši.

In pa koliko ponižanja za nas v „Lavoratore“! Zdaj je pokazal svojo barvo. „Prej rdeč, potem se vrti!“ „Priglas slovenskih učiteljev za pristop nismo vzeli niti na znanje.“ Socijalistično gibanje pravi, da če hočemo pristopiti, lahko storimo to posamič; celokupne učiteljske zaveze pa da ne sprejme. Torej vsak zase naj prsi za sprejem! Kakor pohlovne ovčice, po „genzerizmu“. To si pa zapomnimo. Delovna zbornica ni društvo posameznih delavcev, marveč je organizacija, zveza strokovnih društev; zato bi morala „Delovna Zbornica“ zvezo učiteljskih društev brezpogojno sprejeti, če bi bila v resnici politično brezbarvna, ki trdi njena pravila. Saj so vendar naša učiteljska društva nepolitična in zgolj strokovna organizacija.

To si zapomnimo. Naša naloga je jasna in odveč je vsaka diskusija, kaj naj storimo. Osemsto nas je. V narodnih vrstah je naše mesto. Naš narod naj se stanovsko organizira: kmet, delavec, učitelj itd. To bodi naša Zbornica!

Mora se pripisati temu dejstvu članek, objavljen v listu „Idea Nazionale“, v katerem se je obžalovalo rojstvo „male entente“ kot prvi korak k podonovski konfederaciji in se je Beneč predstavljati kot orodje v rokah „Quai d'Orsayja“.

Tudi „Giornale d'Italia“ se je postavil na stališče, da pomenja ustanovitev omenjene zveze pripravo za ustanovitev slovenskega bloka s posebno sovražnimi nameni nasproti Italiji in je poudarjal, da bo Italija mogla živeti v stalnem prijateljstvu s svojimi sosedi, samo če bo ohranila svojo moč na Jadranu s tem, da ostane v Dalmaciji in da obdrži silno šibeniško pomorsko bazo in otoke. Ta članek je dal bolonjskemu listu povod za oster napad na rimski list. „Resto del Carlino“ smatra, da dogovor podonavskih držav nikakor ni naperjen proti Italiji, in pravi nato:

„Ne more se iskati „trajno prijateljstvo“ in „iskrena vzajemnost interesov“ ter istočasno skrbeti za „svojo moč“ in pridobitev „silnih“ pomorskih baz. Posledica politike moči in sile ni ne prijateljstvo ne vzajemnost interesov.“

Ce se hočejo doseči te stvari, ako se smatrajo za koristne, je treba ubrati drugo pot, pot pogajanj, ki se vodi z odličnimi nameni, toda s pravih duhom. Zaradi tega smo mi sledili s simpatijo korakom prejšnje vlade v svrhu rešitve jadranskega vprašanja potom izravnin pogajanj z Jugoslovani. Zadnji dogodki nam dajejo prav. Če bi se bila ona pogajanja ne bila nenadoma prekinila vsled zadnje vladne krize, bi bili danes mnogo bolj zavarovani nasproti morebitnim posledicam — izravnin ali neizravnin, karšidobi — nova podonavske razsvetlavitve, iz katere dobiva Jugoslavija nedvomno večjo moč.

Tudi v tem slučaju — zaključuje list — kakor tudi glede drugih mednarodnih vprašanj dokazuje razvoj dogodkov, da je treba zopet ubrati pot, začrtano od Nitijeve vlade. Medtem smatramo, ne

da bi se hoteli bahati v vpogledom v tajne „Con-sulte“, da taka smer ni bila nikdar definitivno opuščena, in da je bil sestanek med grofom Sforzo in českoslovaškim ministrom vnašnih stvari paralelna pot v tej smeri.“

Tako „Resto del Carlino“. Mi s svoje strani želimo, da bi Italija ne opustila te, morda zadnje priliko za izpremembo in izboljšanje svoje politike nasproti sosedu na vzhodu obali Jadranskega morja in tako pridobila v Jugoslaviji prijateljskega soseda namesto sovražnika. V ta namen pa se bo vsakor moral odreči imperijalističnim sanj o „silni“ pomorski bazi v Šibeniku, in ne samo v Šibeniku!

Giollitti odpotoval, ne da bi sprejel v drugič D'Annunzijevo odposlanstvo

RIM, 31. Včeraj se je sestel ministerski svet k zadnji seji pred Giollittijevim odhodom v Bardonecchio, odkoder bo dptoval v Aix les Bains, kjer se bo sestel z Millerandom izbrkone 12. t. m. Listi javljajo, da se je razpravljalo o jadranskem vprašanju in da je vlada složna v tem, da se mora to vprašanje rešiti potom izravnin pogajanj z Jugoslovci. Pred svojim odhodom bi bil moral Giollitti, kakor je objavljal, sprejeti v drugič D'Annunzijevo odposlanstvo, ki se nahaja že nekoliko časa v Rimu, toda ministerski predsednik je odpotoval, ne da bi sprejel. Dogodek je povzročil razno tolmačenje v tujakih listih. „Idea Nazionale“ in „Giornale d'Italia“ sta vzrojila, „Epoca“ smatra, da se Giollitti ni mogel obvezati D'Annunzijevo odposlanstvu, ker smatra, da se mora pogajati z jugoslovenskim

Prvi uspehi ruske ofenzive

Vranglove čete poražene — Rusi prodirajo proti Brest-Litovskemu — Srditi boji pri Lvovu — Pogajanja se bodo nadaljevala v Rigi?

Ruska poročila

CURIH, 31. Neka radiobrojavnica z dne 30. avgusta vsebuje sledeče podatke: V predelu Volkovysk smo zavzeli nekotično krajec. V predelu Wlavit Irwobynak (?) smo zasedli mesto Bels (?) in — ? in nekotično krajec severno od teh mest. Ujeli smo nekaj vojakov in zaplenili tri tope. V Lvovskem predelu se vršijo srđiti boji, za nas povoljni boji.

Poročila o operacijah proti generalu Vranglu so tudi zelo povoljna za sovjetske čete. Neka druga radiobrojavnica iz Moskve pravi namreč: Zadali smo tehek udarec Vranglovi četam, ki so se bile izkrcane na Kubanski obali. Te čete so onesposobljene za borbo. — Brojavnica dostavlja, da bi vsak drug poizkus izkrcovanja čmel absolutno isto usodo. Fronta generala Vrangla se smejuje na Krinski poljudnik.

CURIH, 30. Radiobrojavnica iz Moskve pravi: Pri Mlavi in Goubasem se bijejo boji krajevne važnosti. Pri Lvovu se nadaljuje srđiti boji. Na Krimu so boljševiki ujeli 29. t. m. pri Rakovem 160 vojakov, nekoliko strojin in 4 topove.

Poljska poročila

VARSAVA, 30. Poročilo poljskega glavnega štaba pravi: Napredujoč na črti Grajevo—Osowiec—Belostok—Brisk so zavzele naše čete Sokolko, Łodzinoko, Orzeszkowo, Sanki, Podberz in Karkovic. Ob Bugu postranski boji, povoljni za nas. Zavzeli smo Nerodle in Watecz. Konjica generala Budenja napreduje proti Zamoscu, kljub odporu naših oddelkov. Boji v vzhodni Galiciji so povoljni za nas in zasedli smo precejšnje število krajev.

Izjave poljskega generala Hallerja

VARSAVA, 30. „Gazeta Polska“ objavlja izjave generala Hallerja, organizatorja poljske prostovoljske armade. General je izjavil, da je znašalo število prostovoljcev čez 100.000. Borili so se na splošno zelo hrabro, posebno pri Osovu, kjer bo postavljen spomenik padlim prostovoljcem. General hvali tudi zadržanje kmetov. Dostavlja pa: Toda ne smemo se izpazovati, temveč moramo biti opretni, kajti vsa nevarnost ni še preč.

General Vrangl poražen

LONDON, 31. Ruska delegacija v Londonu je sprejela naslednje radiobrojavnice: Vranglova armada v Kubanu je popolnoma poražena. Po hudem boju se je boljševkom posredilo ji predložiti zvezo z ozadjem, na kar so Vranglove čete obkolili. V nočnem napadu so zmogli ostanke armade in njen glavni stan. General Vrangl se deži samo še na Krimu.

Vesti o dogovoru med Vranglom in Francijo neresnične.

PARIZ, 30. Agencija „Havas“ javlja, da so klavzule domnevnega dogovora med Vranglom in Francijo, objavljene v „Daily Herald“, izmišljene v škodo Vranglu.

Pogajanja o prenestitvi rusko-poljske konference

CURIH, 31. Glasovi neke radiobrojavnice iz Moskve se bodo nadaljevala pogajanja v Rigi. Predsednik ruskega odposlanstva se je povrnil v Moskvo, da sprejme navodila od svoje vlade. Svederje je bil pooblaščen, da ga zastopa med njegovo odsotnostjo in da se pogaja s poljskimi zastopniki o prenestitvi v Rigo ali Revel.

Čičerin za mir in prijateljstvo s Poljsko

VARSAVA, 30. Čičerin je poslal poljskemu ministerskemu predsedniku Vitosu brojavnico, v kateri izjavlja, da so mirovni nameni poljske vlade ravno isti kot nameni ruske vlade. Prijateljsko odnose s poljskim ljudstvom smatra Rusija za potrebne.

Čičerin ne verjame francoskim prevodom ameriških not.

LONDON, 31. Čičerin je poslal Kamenovu radiobrojavnico, v kateri ga vpraša, ne bi li

odposlanstvom o ustanovitvi neodvisne reške države, „Corriere d'Italia“, glasilo ljudske stranke, katere člani poudarjajo po zasedenih dalmatinskih mestih, da se mora Dalmacija priključiti Italiji, ne komentira dogodka, pač pa poudarja, da bi se moralo vprašanje proglasitve reške neodvisne države rešiti sporazumno z italijansko vlado, in ne priznava ne D'Annunziju, ne „Consiglio Nazionale“ pravice do določitve reške ustave, ker proglasi reško neodvisno državo in odobri njeno ustavo more le ustavodajna skupščina, izvoljena od reških meščanov samih. „Messaggero“ pravi, da vlada sicer sprejema reško neodvisnost, toda ta neodvisnost se mora proglasiti in izvršiti brez sodelovanja italijanske vlade. Vseled tega se ne smejo pripisovati dejstvu, da Giollitti ni sprejel D'Annunzijevega odposlanstva, prečni vzroki.

D'Annunzijevo ustava za reško neodvisno državo gotova

REKA, 30. Nocoj je prečital D'Annunzio v gledališču „Fenice“ načrt ustave za reško neodvisno državo, ki bi obsegala reški „Corpus separatum“ z vsemi železnicami in cestami ter lukom, bi bila v zvezi z Italijo na zapadu in izboljšala svojo vzhodno mejo potom dogovorov s posameznimi občinami. Bljžnje občine in otoki bodo sprejeti v to „državo“ — če bodo želeli. Na čelu državi bi bilo vladarstvo sedem rektorjev, katerih eden bi vodil posle državnega glavarja. V slučaju nevarnosti bi se imenoval diktator.

Italija se strinja z Ameriko glede rusko-poljskega vprašanja

WASHINGTON, 30. Državni tajnik javlja, da sodi Italija o rusko-poljskem vprašanju kakor ameriška vlada v svoji nečevni noti. Colby dostavlja, da je podala Poljska slična zagotovila.

Diplomatični odnosi med Poljsko in Českoslovaško.

PRAGA, 31. Poljski minister in pooblaščenec v Pragi Pilz je bil minuli teden v Pragi sprejet pri predsedniku Masaryku in ministru Benešu ter je nato odpotoval v Varšavo, odkoder se v par dnevih vrne in za stalno prevzame svoje poslovanje. Tekom dni bo imenovan tudi českoslovaški pooblaščenec za Varšavo in s tem bodo vzpostavljeni diplomatski stiki med obema državama.

Českoslovaške misije v Rusiji.

PRAGA, 31. Te dni odpošlje socijaldemokratska stranka posebne misije na Rusko, da tam proučuje socijalno stališče in proizvodne pogoje.

General Kusmanek ni dovoljen boljševiške vojske
DUNAJ, 31. Korrespondenčni urad zanika vest, da je avstrijski general Kusmanek, znani branitelj trdnjave Přemysla, prevzel poveljstvo boljševiških čet. General Kusmanek se nahaja bolan v Gasteinu.

Dogodki v Albaniji

Albanska vlada postala bolj ponižna.
BELGRAD, 30. Odločen nastop jugoslovenskih čet, pri katerih so se — kakor poročajo vsi listi — posebno oddelki tudi hrvaški in slovenski oddelki, je deloval zelo „pomirjevalno“ na razburjeno albansko vlado v Tirani. Njen zahtevnik je izjavil, da vlada obžaluje dogodek od 25. julija in da želi hraniti prijateljske odnose s jugoslovensko vlado. Medtem pa prihajajo iz Albanije vesti o italijanskem sovaranju in propagandi v svrhu preprečitve ohranitve dobrih odnosov z Jugoslavijo. Središče te propagande je baje Skader. Tujakinski listi zahtevajo „sglasno od vlade, naj odločno posreduje v Rimu zaradi tega in naj naredi eventualnim posledicam italijanskega sovarjenja v Albaniji konec s tem, da v slučaju ponovne napadov svojim četam ukaz, da zasedejo Albanijo.“

Venizelos prisel v Atene.

ATENE, 31. Venizelos je dopotoval danes ob 6.30. Pozdravljen je bil s topovskimi streli. Mnogi, ki je polnila ulice, ga je navdušeno pozdravljala. Čete, ki so bile postavljene po ulicah, so izkazale Venizelosu vojaško čast. Atensko prebivalstvo je priredilo Venizelosu pred njegovim stanovanjem prigrizke ovacije. Kralj ga je poslal klicati, čim je prisel, in je ostal z njim nekoliko minut.

Polemika proti opoziciji.

ATENE, 30. Odgovarjajoč na obtožbe opozicije pišejo parlamentni listi: Treba je razjasniti eno točko: Protesti konstantinove stranke niso utemeljeni, kajti Venizelosova vlada ni sla nikdar za tem, da bi odstranila svoje nasprotnike, naj bodo to tudi konstantinovci. Res je, da so bile med vojno ukrepane izjemne mere in da je strogost zakona zadela nekoliko oseb, posebno vajahkih. Tako pa so postopale vse države proti vsem tistim, ki so skušali škodovati svoji domovini. Na Grškem pa so rovarili posebno v stranki bivšega kralja. To se seveda ne more šteti v čast tej stranki in tudi ne dokazuje, da so bili njene nameni patrijotični.

HABSBURSKI IN HOHENZOLLERNSKI PLEMENITASI — ANGLEŠKI DRŽAVLJANI?

Zaplenitev nekaterih plemenitaskih posestev razveljavljena

DUNAJ, 30. Iz Prage javljajo, da je bila razveljavljena zaplenitev nekaterih posestev bivših plemenitaskih. Posestva postanejo zopet njihova last, ker so si preskrbeli — angleško državljanstvo! Med temi, sedaj angleškimi državljanji, so rodbine Schwarzenberg, Liechtenstein, Clam-Martiniz, Fürstentfeld, ... Habsburg in tudi ... Hohenzollern. Razumljivo je, da je vest o tem dogodku povzročila ogorčenje toliko na českoslovaških, kolikor v Avstriji in drugih državah, ki so bile nekdanji sestaven del bivše monarhije, izveniš morda — Madžarsko.

Vstaja na Irskem

BELFAST, 30. V današnjih nemirih je bilo ubitih 6 oseb. Niti približno ni mogoče oceniti števila ranjenecv. Med temi je mnogo težko ranjenih. Od srede se je naraslo število mrtvih na 10 oseb. Vzrok današnjih izpadov naj bi bilo dejstvo, da so se mase upornikov zbirale v najbolj živahnih ulicah.

LONDON, 31. Danes predpoldne so bili izgredi v Belfastu med unionisti in sinfeinovci. Streljalo se je iz revolverjev in kuleto s kammenjem proti vojakom, ki so streljali na demonstrante. Med nemiri je bilo razdelanih nekaj trgovin. Zrtv je bilo: trije mrtvi in 53 ranjenih.

Protiangliški nemiri v Mezopotaniji.

LONDON, 30. Reuterjevi agenciji poročajo iz Bagdada z dne 29. avgusta: Pri Iksli so Angleži zopet zavzeli Banko. Sovražnikov odpor je bil neznaten. Na drugih točkah je položaj neizpremenjen.

Protifrancoski nemiri v Siriji.

PARIZ, 30. Bejrutski poročajo: Vranje v Akuramu se ni še poleglo. Železnica je bila zopet preprežena. Počtenja, ki so bila poslana so se morala ustaviti pri Memertu, valed spopada z arabskimi tolpami. Napad tolp je bil sicer odbit, toda kočena se je morala umakniti za nekoliko kilometrov vsled pomanjkanja vode.

V Romuniji ni vladne krize.

PARIZ, 31. Romunski tiskovni urad zanika uradno vest, ki so jo objavili nek listi, češ da ima romunska vlada odstopiti.

Brzovzava zveza med Stokholmom in Rimom.
STOKHOLM, 31. Direktna brzovzavna zveza med radiobrojavnico postajo v Stokholmu in Rimom je vzpostavljena.

Kovinski delavci v Milanu zasedli tvornico.

MILAN, 30. Gibanje kovinskih delavcev tja, kakor znano, že delj časa po vsej Italiji. Ker so lastniki tovarov Romano danes proglasili zaprtje so delavci nasilno zasedli tvornice in prevzeli upravo v svoje roke.

Palice na Madžarskem

BUDIMPESTA, 31. Vlada stranka je odobrila z nekaterimi izpremembami načrt, s katerim se uvaaja kažen pretepanja.

Po izgredih v Katovicah

KATOVICE, 30. Snodi so preiskale francoske čete policijske prostore. Francoski so vdrli v vsd prostore, odprli vsa skladišča in zaplenili vsd orožje.

Domače vesti

Smrtna kosa. V Vipavi je včeraj umrl bivši tamonjši župan, veleposelnik in gostilničar Anton Hrovatin v 49 letu svojega življenja. Komaj pred enim letom smo tu v Trstu pokopali njegovega očeta Antona. Kakor njegov oče, je bil tudi ravnokar preminuli Anton Hrovatin vzor moza — narodnjaka. Ravno v času, ko so nam najbolj potrebni, nam ti naši narodni delavci odhajajo eden za drugim... Zaljubljeni družini izkazamo iskreno sožalje.

Giovannino Demarchi. Predvčerašnjem so pokopali gorionemjonega pokojnika, kr. pomorskega kapitana, rodom iz Škledja. Ranjki je bil izmed tržaških Italijanov najblažja duša v pravem pomenu besede. Zato naj so mu te skromne besede sveža cvetka na svežo gomilo! — Bil je vnet Italijan, toda nikak nasprotnik našega narodnega gibanja in početja. Bil je pač prevrženec naziranja, prepletenega duha in preveč olikan, da bi bil mogel tudi na najmanjši način žaliti človeka drugega jezika, ali nasprotnega mu političnega mišljenja. Priseci bi zamogla, da preko njegovih usten ni prešla še nikoč psovka „Štavo“, ki jo sicer tako radi uporabljajo zaigrani in tudi solaski izobraženci — neomikani! Ako je ranjeka pri tem zadrževala misel na lastno slovensko mater ali pa se je držal nauka: „ne stori bližnjiku tega, kar bi tebi samemu bilo neprijetno“, je to postranski stvar! Dejstvo je pač, da se je za časa svojih študij, oziroma pred poroko rad gibal v slovenski družbi. In kako rad je poslušal naše narodne pesmi, izmed katerih sta mu zlasti ugajali: „Luna sije in „Morinar“. Bil je z nami nad vse zaupljiv, ker je bil uverjen, da umemo biti tudi mi taki napram dobrih in poštnim. Tako nam je nekoč — prijazen in dobrodušen kakor je bil — brezskrbno — da bi ga bilo lahko stalo dolgotelno ječe, ako bi ga bil kdo ovidil — pokazal satiro, ki jo je v družbi s sogojenci navitčne akademije zložil na naslov habsburškega samopasnika. Hotel je s tem auditi tudi nam užitek, nam, ki smo bili ravno tak anti-habsburgovci in le iz opreznosti bolj prikriti! Izmed neštevilnih malenkosti iz katerih se je zrcalilo spoštovanje do naše narodnosti — mi je v spominu zlasti sledeča: Bilo je nekdanj, pa predvečer sv. Cirila in Metoda, in naša hiša je bila vsa razsvetljena od gorečih sveč na oknu; mala družina nas pa je sedela na pragu, ko se je pridružil in prisedel tudi on, kakor čestokrat. In tedaj je bil mimo Italijan, oziroma Italijanci, ki ga je — sicer prav na lahko — ozmerjal, da sedi pred tako hišo, ki s svojimi lučmi očitno kaže, kaj je. No, pokojnik, dobrodušen in prijazen, ga je zavrnil smehljaje: „Moje čustvovanje ni s tem prav nič uzgajeno; saj oni ne zahtevajo od mene, da prižgem tudi jaz svečke na svojih oknih. In oni so pač gospodarji v svoji hiši, dočim sem jaz v tem hipu le gost. Kot tak pa bom vselej — četudi se ne bom strinjal — spoštoval šege in običaje vsake hiše!“ — S sličnimi Italijani, kakoršen ja bil ranjki Giovannino Demarchi, bi Slovenci na

Ustanovitev „Male entente“ in jadransko vprašanje

PRAGA, 30. List „České Slovo“ izjavlja, da sloni Mali sporazum na začasnih izpremenljivih pogodbah med Českoslovaško, Jugoslavijo in Romunijo, a namen mu je zagotoviti svobodno postopanje sporazuma samega. Sporazum ne gre za ustanovitveno donavsko zvezo niti ima imperijalistične namene. Domnevanje italijanskih listov, ki smatrajo Mali sporazum za donavsko zvezo, niso utemeljena. Drugi praški dnevnik „Narodni Listy“ pišejo, da se je v Lucernu govorilo tudi o Českoslovaškem, kot o članu entente in o vprašanju izvršitve mirovnih pogodb, ne da bi moral Mali sporazum nadzorovati Madžarsko.

tržaskem pač lahko bratovsko živeli rama ob rami, kakor, žal, ne moremo v prvi vrsti baš valed onih tisočev, ki so slovenskega pokolenja in jih je raznarodila šola, ali pa nerazumnost in nezačujnost lastnih starih. Pokojnik pa je ostal poštenjak do svoje smrti, človek, ki bi ne bil lasu skrivil nasploh svojega prepričanja. Da je bil on občinski svetovalec — uverjena sem — bi bil deloval na vse kriplje za zmerno postopanje italijanske stranke napram naši narodni struji; kot deputat v rimskem parlamentu pa bi ne ravnal drugače nego... alla Cosattini in Salvemini. — Takega zdravega naziranja, takega trdnega mišljenja, takega vrliga značaja je bil pokojni Italijan Giovanni Demarchi! Lahka mu bodi ilovnata nagrobna odeja! — St.

D'Annunzio ukazal ubiti poslanca Zanella. Včerajšnji »Lavoratore« je objavil izjavo bivšega D'Annunzijskega legionarja Tercija Borghesi, v kateri je ta sporočil javnosti, da je dobil 21. junija 1920 od Gabriella D'Annunzia, polkovnika Sanija in stotnika Baldassarija ukaz, da spravi na kakršniboli način s sveta profesorja Rikarda Zanella, bivšega reškega poslanca in zupana, in da je dobil od polkovnika Sanija v ta namen samokres, nabasan s šestimi krogi. Razen tega je dobil ukaz, da isto naredi tudi s publicistom Hinkotom Camero in Angelom Martichem, Zanellovima sodelavcema, da na vse načine ovira Zanellovo propagando proti politiki reškega poveljništva in da poizkusa rešiti iz Zanellovih rok listine, ki kompromitirajo poveljništvo. Tercija Borghesi pravi, da je sledil svoji vesti in obvestil Zanella o naklepu proti njemu in njegovim prijateljem in da je natoval poveljništvo, da namerava izvršiti njegov nalog samo zato, ker je hotel preprečiti druge zločinske poizkuse. V svoji izjavi je Borghesi tudi obljubil, da bo izdal v kratkem zvezek, v katerem bo opisal ozadje D'Annunzijskega podjetja v vsem njegovem nepoštenstvu, nizkosti in umazanosti, in zaključil s poudarkom, da ga niso sklonili ne politični ne finančni vzroki na objavo svoje izjave. »Lavoratore« je prepusil vso odgovornost za težke obtožbe pisu samemu. — Sročil je izdal tu-kajšnja »bojna zveza« letak, v katerem je očitala socializmom okoli »Lavoratore«, ki so vedno delali revolucijo z besedami zaradi priprave njihove strahopetnosti, katera tvori jezuitsko skorio njihove umazane telesne, »grijlmi renegatstvo« i. t. d., da se držejo izjaviti, da se na Reki počenjajo nasila in se poslužujejo v svrhu grizenja plačnega »šarlatana« Borghesija, kateremu je njegove vest velela, da razkrije vse Zanelli in dr., dočim mi ni velela, da naj ne prelomi prisage reški stvari in bratom legionarjem. Letak zaključuje: Mi smo bili in bomo vedno goreči sodelavci D'Annunzia in Reke, toda nismo nikdar prešli nikake posebne naloge od poveljništva. Ker v tem slučaju bi mi ne bili izdali G. Tercija Borghesi bo plačal ta svoj dolg in njegovo ime bo šlo med nami. Rečani in fašisti od ugovor do ust kot ime najbolj nizkotelega in najbolj podlega izdajalca.

Zanimivost z Reke. Prejeli smo: Toliko se je pisalo o Reki. Ničve pa še ni povedal, da je tam vrh starega mesta cerkev sv. Vida na mestu tempelja slovenskega boga Svantovita, kakor v Pragi, da so se tiskale na Reki ravno pred 100 leti slovenske mašne knjige za slovensko bogoslužje — ki so se sedaj v rabi. Tudi se poje na Reki v stolnici od nekdanjega Velikega petek Kristovo trpljenje, ali pasijon, v slovenskem jeziku, da ljudstvo — glava pri glavi — kar stmi in zamaknjeno sledi oni vzvišeni tragediji. Potem pa prihaja kak D'Annunzio s trditvijo, da je Reka »italianissima«! Vsekam svoje — hudiču pa nič!

Zborovanje zastopnikov delavcev v tržaški genovski in benečanski luki. Dne 26. in 27. t. m. se je vršilo v Benetkah zborovanje delav. zastopnikov v tržaški, genovski in benečanski luki, sklicano od splošne delovne zveze. Razpravljalo se je o ukrepih za izboljšanje trgovskega prometa v teh pristaniščih. Glede Trsta se je sklenilo zahtevati, da so takoj vzpostavijo trgovinski stiki z vsemi sosednimi državami in da se zgradi predliska železniška proga, ki naj bi vezala Trst z njegovim blivim zaladjem, kot nadomestek proge Logatec-Ljubljana-Dunaj; da se sporazumemo z državami, naslednicami avstro-ogrske monarhije, uvede enotna železniška uprava za proge, ki vodijo iz Trsta; da ostane brodovje, katerega usoda še ni določena, kakor doslej na razpolago za tržaško trgovino, da ostane v veljavi dosedanja pristaniška avtonomija z bolj preprostim carinskim sistemom in da se proglasi tržaška luka za pristo. Sklenilo se je tudi pripraviti ustanovitve velike zveze, ki bo obsegala pristaniške delavce vseh italijanskih luk, kakor tudi ukreniti ukrepe, da se poveri vse pristaniško delo združenim pravih delavcev.

Med slovenskimi socialisti in komunisti. Pod naslovom »Kako komunisti farbajo delavstvo« piše socialdemokratski »Napredek«: V petek zvečer so razobesili ljubljanski komunisti lepake v tobačni tovarni, s katerim so vabili tobačno delavstvo na shod komunistov v gostilno nasproti tovarni. Na dnevnem redu je bilo vprašanje ujedinitve. Kot poročevalca navaja lepak soderuga Etbina Kristana. To bi bilo vse v redu. Toda gospodje komunisti niso s. Kristana sploh ne vabili na shod in natančno so vedeli, da ga danes že peti dan ni v Ljubljani, ker je šel na informacijsko potovanje. Kljub temu so razglasili, da poroča na shodu tobačnega delavstva Etbina Kristana. Ne izrečemo o tem činu nikakršne sodbe, ker si jo soderugi lahko sami ustvarijo. Ako se to pove, da je prišlo par razvednežev na »shod«, smo povedali vse o tej komediji, ki jo je utočnili vprizorititi le nenormalen človek!

Splošna stavka v Furlaniji. Včeraj je bila valed znanih dogodkov v Trzinu proglasa splošna stavka po celi Furlaniji. Stavka se bo nadaljevala, dokler se ne bodo dala jamstva za nemoten, politični, sindikalni in kulturni razvoj delavstva sloja. Minulega petka se je namreč, kakor znano, vršilo v Trzinu zborovanje, tekot katerega je pri-

sto do budih izgredov s fašisti in se je tudi streljalo.

Društvene vesti

Odborova seja Tržaške kmetijske družbe bo v četrtek, 2. septembra ob 16. Vabljeni so vsi gg. odborniki, da se je točno udeležijo.

Dijaško podporno društvo v Trstu pozivlja dijaške srednjih in visokih šol, naj vložijo osebno do 8. t. m. prošnje pri blagajniku, kjer bodo dobili natančnejše podatke.

Iz tržaškega življenja

Dve priporočljivi uradnici. Policija je osumila lastnika gostilne »Al Trovatore«, Ivana Franceschinija, da ima v svoji gostilni skrito ukradenko blago. Politijski komisar cav. Carusi je radi tega suma ukazal nadzorniku policijskih agentov Pelegriju, da naj izvrši v omenjeni gostilni kakor tudi v stanovanju lastnika hišno preiskavo. Pri preiskavi so agenti zaplenili 35 ducatov namiznih priče. Dognalo se je, da so ti priči svojčas izgubili skupno z drugim blagom iz skladišta tukajšnje tržske Ohler & Co. Franceschinija je nadzornik Pelegrija na mestu zaslišal, Trditi je, da je bil kupil te priče od dveh žensk za 2940 lir. Imena žensk ni znal, toda v svojo srečo je dal tako natančen osebni popis obeh, da je bilo mogoče policiji izslediti ti ženski. Največji sum je padel na uradnico tržske Ohler, evgenijo Puntar, 32 let staro. Nadzornik Pelegrija je povabil zastopnika omenjene tržske seboj na stanovanje Evgenije. V njeni sobici, so agenti našli skoro celo zalogo manufakturnega blaga, vredno okrog 20.000 lir. Spoznali so, da je blago Ohlerjeva last. Evgenije tatas ni bilo doma. Bila je namreč na počitnicah in je v družbi z neko Jakobino Zorn potovala po Italiji. Redarstvena oblast je vso to odkritje držala tajno in čakala na vrnitev obeh gospodičen. Včeraj jutraj ste se res obe skupaj z vlakom vrnili v naše mesto. Trudni od dolgega potovanja ste se peljali v kočiji na stanovanje. Policija jih opazila in namesto domov, so obe odvedli v zapor. Pri Evgeniji Puntar so našli 9000 lir v denarju.

Velikanska tatvina v angleškem konzulatu. V nedeljo zvečer okrog pol 11. so se vtihtapili neznanj tatovi v stanovanje angleškega konzula G. Godfrey E. P. Hertleja v ulici Geppa št. 2 in ukradli iz spalne sobe gospo Kathlen Taylor majhen lesn zabojček. V zabojčku se je nahajala jelkena skatljica, v kateri so bile shranjene: 1 biserna ovratnica, 1 briljantna ovratnica, 1 briljantni navesek, 1 zapestnica iz platine, 3 dragoceni prestani, 1 zlati navesek in drugi okraski v skupni vrednosti 150 tisoč lir. O tatovih ni sledu.

Zlate kroge. Nadzornik policijskih agentov je aretirati sinovi Mihaela Maselisa iz Barja (Italija), rojenega leta 1897, in Emanuela Pessoleja tudi iz Barja roj. leta 1894. Prvi je bil osumljen, da je ukradel gospo Brusček Katerini, stanujoči v ulici Giulia 70, 5000 kron v zlatu in srebru, drugega pa so imeli na sumu, da je pri tatvini pomagal. Denar se je našel v kovčegu Maselisa. Oba tata so spraviili v zapor.

Dva prsta izgubil. Delavec Teodor Ferraresi, 25 let star, bivajoči v Ponziana št. 151, je prišel valed svoje neprevidezti z dvema prstoma med kolesa nekega stroja. Zobovje koles mu je prsta popolnoma zmečkalo. Ponestrčenca so v ladjedelnici Sv. Andreja za silo obvezali in nato spraviili v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v IX. oddelku.

Kdo ve kaj? Redarstvena oblast išče nekega Gustava Krechuta, pok. Ivana, rojenega dne 25. junija 1900 v Alkanfeldu (Slezija). Omenjeni Krechut je sokriv pri neki tatvini in sleparstvu v škodo uprave državne železnice.

Dopisi

Iz naših »Gor«. Preko Predela doli se je pripeljalo v avtomobilih minulega četrtka nad 500 italijanskih izletnikov (Touring). Naši velikanji so jim imponirali. Pravijo, da so zanje ustvarjeni. — Pred leti je splezal neki Sočan (jud. plan. društva) na Krm. 2 njega je prišel na Kamno ter se je vrnil nazaj čez Drežnico in Vrata zopet čez planine nazaj. Zdaj bi lahko obhajal 25-letnico v avtomobilu skoraj v isti smeri. — V naših gorah ne bo dobre letine radi moče. — Toliko se čita o tatvinih; sedaj pa se občutijo tudi na deželi. — Pri ldrskem pod Kobaridom so trije vojaki s samokrecom napadli domačina voznika. Ko je šel nesrečnež javiti naslednjega dne karabinjermu, so mu odrezali čisto na kratko, češ, da to delajo »borghesi«, naši domačini, ki se preoblačijo v vojaško obleko. — V nekaterih vaseh ne čakajo več na vlado, da bi popravila domove in druge hrame. Popravljajo — vzajemno — kolikor morejo. Zima priklimal Nekateri gospodarji so pobelili že svoje hiše in tako odstranili mareliko spakedrano lme. Jih pa le še nrgoliti! — Oni kazipoti, prav za prav strahila s kakim imenom (tujim) in parkljam — ob vsaki kravji poti, razpadejo. Ali bi ne spadali že v peč?

Grozodejstva vojakov v Desklah pri Kanalu. — Vojaki, stacionirani v Plavah, so iskali že večkrat prilike, da bi škodovali našemu mirnemu ljudstvu. A da napravijo to na tako strašen način — ni nikdo mislil.

V nedeljo 29. t. m. krog 10 zvečer so začeli razgrajati brez vzroka in kmalu na to so padli prvi strelji, spremljani od divjega krika. A zdelo se jim je, da jih bo premalo; zato so poklicali še celo stotnijo, ki je oborožena napadala baraka. Budih so ljudi, jih tirali iz postelj, ter odvedli nekatere s seboj, nastala je pravcata bitka. Da-si naši mladeniči niso nastopili proti njim, so vojaki začeli streljati vsevprek. Pri tem je padel, smrtnozadeti, 11leten fant vdove, ki ima še 5 nepreskrbljenih otrok, eden pa težko, a eden lahko ranjen. Mrtev

je: Kralj Fran iz Deskel, 11leten; težko ranjen je legovca iz Trsta Ivan Cepoh, lahke pa je Rudolf Kodolja. Omenjeni so bili na potu domov. G. Cepku je zmanjkalo več tisoč lir in druge dragocenosti, ki jih je imel s seboj.

Ljudstvo je v strahu zapustilo barake ter po vdihi pobegalo v gozdove.

Poklicani karabinirji so nato napravili mir ter jih nekaj zaprli. Drugo jutro je prišel preiskavat neki stotnik karabinirjev iz Gorice ter zaslišal tudi naše ljudi. Upamo, da se izkaže tudi potom njih popolna nedolžnost naših ljudi.

Kako da so mogli vojaki zapustiti svoja bivaljska, prihrumeti oboroženi v vas ob tako pozni uri, to pokaže preiskava. Zahtevali bomo, da bo kar najbolj temeljita, da enkrat napravi konec divjanju pijane soldateske. Pripominjam, da so vojaki iz južne Italije.

Za tiskovni sklad »Edinosti«

Ob priliki krsta, našega ljubljeneja Franceljčka Bogarjevega v Storjah, se je nabralo v oži veseli družbi L. 30. F. D. L. 3. Karol Ziberna in Andrej Dolgan nabrala v Storjah L. 85; darovali so: Pavel Ziberna in soproga Ana L. 14, Franc Uršič L. 5, Neimenovana L. 5, Ivan Majerčič L. 2, Pavel Kariž L. 2, Andrejčevka L. 1, Alojz Ziberna L. 1, Franc Vezek L. 1, Franc Vidmar L. 1, Karol Ziberna L. 1, dobra teta L. 2, Andrej Dolgan L. 1; pri Majcnihi: Ivanka, ki rada s sivanko pleše L. 5, Antonija protovalka L. 5, Marja, da bo se plesala L. 5, Ivan iz veselo družbe L. 5, Ivan tenorist Marija L. 2, Ziberna Vincencija L. 1, Ivan tenorist L. 1, Ludvik kolecar L. 1, Alojzija, vedno doma L. 1, ta mladi Jerisa L. 3, Jožica Jelusič L. 2, Karolina, dobra mamica L. 1, da bo okroglo Skorkljan L. 2, Tržčan Jožef Rot L. 5. Hranilnica in posojilnica v Vipavi L. 50; do sedaj izkazanih L. 7220'65, v današnjem izkazu L. 168; skupaj L. 7388'65.

Znesek 60 lir izkazan v včerajšnjem izdanju, za tiskovni sklad »Edinosti«, je nabralo kolaško omizje v »proslavo« godu Janeza Janezovega, pokojnega Janeza od Janeza — slavljenec je torej iz družine Janezov.

DAROVİ

— Za pogorelec: Ker ni bilo plesa na Kali so veseli Hrastovci darovali L. 66, in sicer: Sever Franc 10 L, Sever Marija 10 L, Bučar Filip 5 L, Karba Matija 5 L, Zele Anton 2 L, Cencič Julij 5 L, Franc Krebič 2 L, Podkovšek Andrej 5 L, ta mali Otmaz 5 raztrganih lir, Penko Franc 2 L, »šnajdermajster« Luka 1 L, Krebelj Josip 1 L, Zele Matija 2 L, Zele P. 5 L, Rebec Alojzij 5 L in Sila Stanko 1 L. — V Storjah darovali: Karol Jelusič 3 L, Neimenovana 2 L, Vincencija Ziberna 1 L, naša mama 1 L, pridni nabiralec 1 L, skupno L. 8; do sedaj izkazanih 3187'68, v današnjem izkazu L. 74, skupno L. 3261'65.

— Za Tormičev F. D. L. 2.

— V počastitev spomina Antona Vrabca daruje Gracijan Stepančič L. 30 za C. M. D.

Jugosloveni, zbirajte pridno za Tiskovni sklad »Edinosti«!

ZAHVALA.

Vsem onim, ki so nam izkazali svojo sočustvovanje v dneh nesreče, ob smrti našega nepozabnega soproga, očeta in brata

Antona Lokar

bodisi z izrazi sožalja, bodisi z udeležbo pri pogrebu, se od srca zahvalujemo.

Bilo nam je v veliko tolažbo.

AJDOVŠČINA, 30. avgusta 1920.

(134) Žalujoča družina LOKAR.

Borzna poročila.

Trst, 31. avgusta 1920.

Jadranska banka	490
Cosulich	532
Dalmatia	365
Gerolimich	1905
Libera Tristina	760
Lloyd	2115
Lussino	2300
Martinolich	359
Oceania	488
Premuda	565
Tripovich	565
Ampela	625
Cement Dalmatia	330
Cement Spalato	450
Krka	530
Čistilnica riza	250

Trst, 31. avgusta 1920.

Neprepčatene kroge	8.25—8.50
avstrijsko-nemške kroge	8.60—9.—
českoslovaške kroge	36.—37.—
dinarji	77.—80.—
lejt	47.25—47.75
marke	43.50—44.50
dolarji	21.20—21.40
avcarski franki	350.—355.—
francoski franki	149.—150.50
angleški funti, papirnati	76.75—77.—
angleški funti, zlati	98.—100.—
rublji	26.—27.—
napoleoni	79.50—80.50
napoleoni	78.—80.—

MALI OGLASI

se računajo po 20 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L. 2.—. Debele črke 40 stotink beseda. Najmanjša pristojbina L. 4.—. Kdor išče službo plača polovično ceno.

DVE POSTELJI, masivni, nove vzmeti, dve nočni omari z marmorjem, omara s šestimi predali se prodajo radi odhoda. Gatter 23. V., vrata 38. 200

MOSTNA TEHTNICA za tehtanje vozov od 4000 do 500 kg se kupi. Ponudbe nasloviti: Josipina Primo, Trnovo 133 pri Il. Bistrici. 201

PIANINO glasovir kupim. Mirodilaica Zigon. Trst, ulica XXX. Ottobre 8. 184

STISKALNICA za tropine se prodaja na prosočaji postaji. 187

300 STOLIČ novih, močnih iz bukovega lesa, velik asbest-filter za vino, in vse potrebno za kopalno sobo prodaja F. Nemeč v Nabrežini 186

DRVA, bukova in hrastova, kupuje franko vagon, uradna teža nakladalne postaje, trdnica Zneideršič & zeta, Il. Bistrica. 156

V TRGOVINO jestvin ali z mešanim blagom, tudi na deželo želi vstopiti kot vajenec, 16leten deček z 1 letom prakse, pošteni starišev. Ponudbe pod »Vajenec« na upravo. 173

MOTOR na bencin, 20 konjskih sil, skoraj nov je na prodaj. Naslov pove uprava. 189

ZA ZLATO, srebro in krone plača najvišje cene. Pertot, urar ulica S. Francesco št. 15, II. nadstropje. 192

KUPUJEM šivalne šivalne stroje, tudi pokvarjene. Ul. Coroneo št. 5, I. n., vrata 8. 185

A. De Masi & G. Sferza

Mavricija Wackvitza nasledniki
Trst, ul. Torre bianca 32. Telefon 29-83

Velika izbira majoličnih in železnih peči znamke »Premier«, ekonomskih ognjišč in štedilnikov lastnega izdelka, plošč iz litega železa razne velikosti, raznjev in cevi za peči.
Cene zmerne. (24)

Razglas.

Dne 8. septembra 1920 ob 13. uri se bo potom javna dražba prodalo iz občinskega gozda Gabrov dol. d. o. Volčjgrad do

700 borovih debel

razne debelosti brez vrhov z vzklicno ceno L. 3.— kos.

Dražba se bo vršila v občinskem uradu v Komnu. — Interesenti si ogledajo borovce lahko poprej; ostalo se izve pred dražbo v omenjenem uradu.

(134) Župništvo občine Komen.

ŠIRITE »EDINOST«

ZAHVALA.

Globoko ginjeni po izrednih dokazih prijateljstva in sočutja ob priliki nenadomestljive izgube našega ljubljeneja soproga oz. očeta

Franca Logarja

izražamo svojo največjo hvaležnost vsem udeležencem, predvsem pa č. g. župniku in pevcem pod vodstvom g. Palka iz Velikih Žabelj.

AJDOVŠČINA, 31. avgusta 1920.

(135)

Žalujoči ostali.

S tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš prelubi soprogo, oče, stric in svak

Anton Hrovatin

bivši župan, veleposestnik in gostilničar v Vipavi

danes v svojem 49. letu nagle smrti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil na domačem pokopališču v četrtek, dne 2. septembra 1920.

VIPAVA, dne 31. avgusta 1920.

(136)

TINCA, soproga.

Bolan, Ljubo, sinova.

Ivanka, hči.

Alfonz, brat, (odsoten) in ostali sorodniki.

PODLISTEK

Branka.

Av gust Senon. — Post. M. C.—Z.

Morda smatraš ti to moje pripovedovanje kot otročarijo, ki spada v šolo, nikakor pa ne v pismo, pisano gospici Hermini. Oprosti mi, ako ti je dolgočasno, ali ne morem se ubraniti svojega čustvovanja. Kolika slast za-me, če se pred ali po šoli te dobre glavnice kakor čebelnice zbirajo okolo mene vzklikajo od radosti, milujejo me in gladije! V takem trenutku mi silijo solze v oko, ker vidim, da sem ubrala pravo pot, da dosežem svoj cilj: ta divja četica se je izpremenila v kratkem času pod mojo roko v krotko čredo jagnjet, in to izpremembo priznavajo vsi ljudje v Jalševu in se ji čudijo. Ne misli nikar, da pišem to radi lastne hvale. Predobro me poznaš in veš, da mi ni do tega; ali meni je to v nekov zvišeno zadovoljenje, ki me goni tudi dalje na mojem potu. Malo ljudi mi je tu nasproti: celo mnogi, ki so iz početka proti meni govorili, se mi zdaj kažejo prijazno. Gospoda učitelja in njegove drage tovariške seveda ne morem pridobiti na svojo stran, niti se nisem potezala za nju: prijateljstvo. Da-si stanujemo pod isto streho, te služimo isti občini, istemu zavodu ter bi za-

htevala že vnanja uljudnost, da bi bil učitelj vsaj pred ljudmi nekoliko obziren do učiteljice, je gospod šilic vendar na svoj kaj prostostki način pokazal svojo mržnjo proti meni ter me žali ob vsaki priliki; njegova milostljiva gospa pa mi v hiši meče polena pod noge, ščiplje me, kjer-koli more, pri čemer so ji nje nevedni otroci najbolj pomagači. Imam mal lep cvetličnjak, ali kaj mi koristi, da ga gojim, ko mi pa šiliceva otročav vasa cvetje gazi in trže? Tudi »vitez od biser« mi ni bolj naklonjen, nego mi je bil iz početka ter mi po vrazje gleda na prete, da-li delam in kaj delam. Dosedaj, hvala Bogu, ni imel prilike, da bi mi pokazal svojo tiransko oblast, pa je tudi ne bo imel, ako Bog da. Naš župnik prihaja čisto v šolo in oko mu blesti od radosti, ko vidi, kako so se moji otroci izoklikali. Zdi se mi, draga Hermina, da sem ti dovolj govorila o svojem poslu. Ti píšeš meni le malo in skoro nič o sebi. To me boli, no, za počitnice moram na vsak način priti semkaj, kakor si obljubila, da skupno pregledava ta romantični kraj. Veruj mi, da se tudi tvoje nestalno srce uda sladkim sanjarjam. Ti ne veš, kako divna je tu narava, kako se med temi gorami dvigajo gradovi in starodavne ruševine, kjer ima vsaka svojo čudno zgodovino, kjer ljudska pripoved in pesem spominjata na slavna hrvaška plemena. Pregledala sem že večkrat stari grobovski grad v Jalševu ter zahajam čisto tjakaj. (Dolje.)